

Sygn. akt IV CSK 113/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku Gminy K.

przy uczestnictwie A. K., B. K. , R. L. , K. W., S. R. , J. M., M. B., B. T. , E. Z., H. K.
, Z. L. , E. K. , S. N. , K. B., H. W. i Skarbu Państwa - Starosty K.

o stwierdzenie zasiedzenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

A. K. i B. K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 7 października 2015 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża skarżących kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację uczestników A. K. i B. K. od postanowienia Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 marca 2015 r., którym zostało stwierdzone, że Gmina K. nabyła w drodze zasiedzenia z dniem 5 listopada 2001 r. prawo własności opisanej nieruchomości.

Uczestnicy w skardze kasacyjnej powołali obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z potrzebą udzielenia odpowiedzi na pytania: czy wejście przez Skarb Państwa bezprawnie w posiadanie nieruchomości i następnie przejęcie tego posiadania przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz niepodjęcie żadnych działań w celu uregulowania stanu prawnego tych nieruchomości przez okres około 65 lat może być ocenione jako samoistne posiadanie oraz czy odmowa zainteresowanym osobom uregulowania stanu prawnego nieruchomości może wypełniać przesłanki władania nią jak właściciel.

Potrzeba wykładni, z uwagi na poważne wątpliwości dotyczy art. 336 k.c., w odniesieniu do sformułowania „faktycznie włada jak właściciel” i posiadania nieruchomości przez Skarb Państwa i jednostki samorządu terytorialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Powołanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga przedstawienia zagadnienia prawnego ze wskazaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne i nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw. Przyjmowane jest jednolicie

w orzecznictwie, że w odrębnym od uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej uzasadnieniu wniosku skarżący powinien przedstawić argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen, wyjaśnić dlaczego zagadnienie jest istotne albo określić przepisy, które wymagają wykładni Sądu Najwyższego z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.). Zagadnienie wskazane przez uczestników nie spełnia wymagań przewidzianych dla tej przyczyny, brak w nim zarówno cech istotności, jak i nowości. Problematyka samoistności posiadania nieruchomości była przedmiotem licznych wypowiedzi doktryny i orzecznictwa sądowego, które wskazały na istotne cechy posiadania, nie przewidując wymagania uregulowania przez posiadacza stanu prawnego nieruchomości, ani sankcji w razie niepodjęcia działań w tym kierunku. Przedstawione w uzasadnieniu wniosku wywody nie zawierają argumentów przemawiających za potrzebą zmiany dotychczasowych zapatrywań.

Potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., obligowała skarżących do wskazania przepisu, który wymagałby wykładni, ponieważ dotychczas do tego nie doszło albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.), jak też wyjaśnienia na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem tego przepisu oraz przedstawienia, że wątpliwości te mają poważny i rzeczywisty charakter, nie są zaś zwykłymi wątpliwościami, które wyłaniają się w każdym procesie stosowania

prawa. Jeśli na tle stosowania tych przepisów powstały już rozbieżności w orzecznictwie na skarżącym spoczywa obowiązek ich przedstawienia.

Nie ma podstaw do uznania, że podniesione przez skarżących kwestie budzą poważne wątpliwości. Nie zostały przedstawione w skardze kasacyjnej argumenty, które przekonałyby do podejmowania wykładni art. 336 k.c. w przedstawionym aspekcie. Liczne orzecznictwo Sądu Najwyższego i doktryna wypracowały przesłanki rozumienia „faktycznego władania jak właściciel”, przy uwzględnieniu tego, że odnoszą się do podmiotu, który nie jest właścicielem rzeczy. Nie wprowadza różnicy także w tym względzie, czy dotyczą one osoby fizycznej, czy też prawnej, którą jest Skarb Państwa. Ujawnianie woli posiadania jak właściciel przez osoby prawne oceniane być powinno w oparciu o wszystkie okoliczności konkretnej sprawy, które prowadzą do wniosku, że rzeczą włada mający prawo do korzystania z niej i rozporządzania.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Odstąpienie od obciążenia skarżących kosztami postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 102 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 oraz art. 398²¹ k.p.c. i podyktowane istotnym dla nich przedmiotem sprawy.